Alleg. 252.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła Siczyńskiego w sprawie zmiany instrukcyi dla Rad szkolnych miejscowych.

Wysoki Sejmie!

Poseł ksiądz Sierpiński i towarzysze domagają się zmiany instrukcyi dla Rad szkolnych miejscowych z dnia 5. sierpnia 1874 roku l. 6.110 (Dz. u. kraj. Nr. 42.) a w szczególności §. 20 tejże instrukcyi, który postanawia, że Rady szkolne miejscowe przedkładać mają preliminarze szkolne do zatwierdzenia Radom szkolnym okręgowym, oraz §. 16., wedle którego mają Rady szkolne miejscowe przedkładać rachunki z użycia funduszów Radom szkolnym okręgowym i od nich tylko otrzymują absolutoryum.

Wnioskodawca sądzi, że powyższe przepisy nie odpowiadają ani duchowi, ani wyraźnym postanowieniom ustawy krajowej z dnia 25. czerwca 1873 roku (Dz. u. kraj. Nr. 255).

Wedle 7. ustępu §. 9. tej ustawy obowiązane są Rady szkolne miejscowe do układania rocznego preliminarza potrzeb szkolnych, tudzież do przedkładania preliminarza Reprezentacyi gminnej i do składania rachunków z otrzymanych pieniędzy.

Na podstawie tego przepisu ustawy domaga się wnioskodawca, aby w instrukcyi nałożono miejscowym Radom szkolnym obowiązek udzielania preliminarzy szkolnych, oraz rocznych rachunków do opinii Reprezentacyom gminnym i obszarom dworskim przed przedłożeniem ich Radzie szkolnej okręgowej i postanowiono. że Rada szkolna okręgowa nie może udzielić absolutoryum bez poprzedniej opinii stron konkurujących t. j. Reprezentacyi gminnej i obszaru dworskiego.

Niepodobna nie uznać słuszności żądania, aby czynniki ponoszące wydatki na szkołę, miały przyznany odpowiedni wpływ na układanie preliminarzy szkolnych i kontrolę nad użyciem funduszów, na które łożą znaczne ofiary.

Żądanie to zgodnem jest też z przepisem ustawy o tyle, iż w ustawie obowiązek miejscowych Rad szkolnych do przedstawiania preliminarzy szkolnych Reprezentacyom gminnym wyraźnie jest zaznaczonym. Ustawa nie wspomina wprawdzie o zasiąganiu opinii Reprezentacyj gminnych i obszarów dworskich co do preliminarzy szkolnych, ani o składaniu tym czynnikom rachunków z otrzymanych pieniędzy; pierwsze jednak jest prostą konsekwencyą postanowienia, że preliminarze winny być przedkładane Reprezentacyom gminnym, drugie zaś, chociaż nie da się wskutek nie dość jasnego brzmienia ustawy wprost z niej wydedukować, może być bez sprzeciwienia się ustawie z pewnem jednak zastrzeżeniem wykonanem. Zastrzeżenie to odnosi się do żądania, aby Rada szkolna okręgowa nie mogła udzielić absolutoryum bez zasiągnięcia opinii stron konkurujących.

Ustanowienie takiego warunku wpłynąćby musiało niekorzystnie na prawidłowy tok administracyi szkolnej, mogłoby odwlekać w nieskończoność załatwienie rachunków funduszów szkolnych miejscowych i przysporzyłoby zbyt wiele niepotrzebnych czynności Radom szkolnym okręgowym, które zmuszoneby były dla uzyskania opinii Reprezentacyj gminnych i obszarów dworskich przeprowadzać niejednokrotnie długą i uciążliwą korespondencyę, nie mogąc bez tych opinij zamknięć rachunkowych załatwić.

Dla osiągnięcia celu, do którego dąży wniosek księdza Siczyńskiego, to jest przyznania odpowiedniego wpływu Reprezentacyj gminnych i obszarów dworskich na układanie preliminarzy szkolnych i kontroli tych czynników nad użyciem funduszów, byłoby zdaniem komisyi wystarczającem i najodpowiedniejszem, aby Rady szkolne miejscowe były obowiązane po ułożeniu preliminarzy i zamknięciu rachunków rocznych, zawiadamiać o tem Reprezentacye gminne i obszary dworskie przy równoczesnem oznajmieniu, iż preliminarze, względnie rachunki mogą strony konkurencyjne u przewodniczącego miejscowej Rady szkolnej w ciągu pewnego, oznaczyć się mającego czasu przeglądać, i co do takowych czynić swoje uwagi, po upływie zaś oznaczonego terminu preliminarze lub rachunki przedłożone będą Radom szkolnym okręgowym.

W ten sposób miałyby strony, konkurujące do utrzymania szkoły, sposobność wyrażenia swej opinii i czynienia zarzutów przeciw preliminarzom i rachunkom, w sposób prosty i z pominięciem zbyt uciążliwych form biurokratycznych tak samo jak to ma miejsce przy budżetach i rachunkach gminnych i powiatowych, na podstawie przepisów §. 70. ustawy gminnej i §. 30 ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

Co do końcowego ustępu wniosku posła księdza Siczyńskiego o wezwanie Rady szkolnej krajowej, aby osobliwą zwróciła uwagę na gospodarkę Rad szkolnych miejscowych, wyraża komisya szkolna przekonanie, że c. k. Rada szkolna krajowa już wskutek podniesienia tej sprawy przypomni Radom szkolnym okręgowym, aby w myśl obowiązujących przepisów czuwały jak najściślej nad gospodarką Rad szkolnych miejscowych i wszelkim nadużyciom przez zastosowanie właściwych środkow zaradczych zapobiegały.

Komisya szkolna wnosi zatem na podstawie powyższego uzasadnienia:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby zmienił, względnie uzupełnił instrukcyę dla Rad szkolnych miejscowych z dnia 5. sierpnia 1874 roku L. 6.110 (Dz. u. kraj. Nr. 42) w tym kierunku, aby Reprezentacyom gminnym i obszarom dworskim ułatwionym był odpowiedni wpływ na układanie corocznych przeliminarzy szkolnych, oraz zapewnioną kontrola nad użyciem funduszów na utrzymanie szkoły, a to w sposób przepisany dla budżetów i rachunków gminnych w §. 70 ustawy gminnej i §. 30 ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

Lwów dnia 2. kwietnia 1892.

Przewodniczący:

Czartoryski *w. r.*

Sprawozdawca:

Paszkowski *w. r.*